

Inhoud

Verantwoording	IX
Inleiding	XI
Cruybeke op het kruispunt van twee werelden	1
Antwerpen 1 augustus – 10 oktober 1914	11
Op de vlucht tijdens de Eerste Wereldoorlog	29
De vluchtelingenproblematiek	29
Engeland	32
Frankrijk	34
Nederland	35
Na de val van Antwerpen	37
Terugkeren of blijven?	38
De opvangkampen	43
De vluchtoorden	44
Onderwijs	47
Ontspanning	48
Praktische maatregelen	49
Er ontstaan spanningen!	50
Terugkeer van vluchtelingen	52
De thuiskomst	54
Emiel De Bruyne en zijn gezin op de vlucht voor de oorlog	57
Jeugd jaren in Oostakker	58
Cruybeke voor augustus 1914	63
Het is oorlog!	68
Vluchten of blijven?	71
Een exodus die vijf jaar zal duren	74
Hulst	84
Belgische onderwijzers in Nederland	113
Moerdijk: de grens tussen Calvijn en Carnaval	117
Gouda tijdens de Eerste Wereldoorlog	127
Een stad in het neutrale Nederland	128
De oorlog treft de Goudse economie	132
Uitzonderlijke omstandigheden vragen uitzonderlijke maatregelen	133
De Belgische vluchtelingen in Gouda	145
In Gouda ontstaat een compleet gezinsdorp	147
De pers en het vluchtoord	153
Fotoalbum van vluchtoord Gouda	159
Contact met de Gouwenaars	171
Het leven in het vluchtoord	174
De Goudsche Kwestie	178
Contact met het thuisland	181
Onderwijs in het vluchtoord	183

Emiel en zijn gezin in Gouda	189
Vluchteling onder de Gouwenaars	189
Het fotoalbum van Blondine	191
Briefwisseling naar Gouda	192
Bezoekers in Gouda	194
Buitenlandse contacten	196
Nederlands vriendenkring	198
Familie in Gouda	200
Emiel als publiek figuur	215
Emiel, een gedreven onderwijzer	216
Fotoalbum van het onderwijs in vluchtoord Gouda	226
Emiel, gepassioneerd musicus en dirigent	233
Emiel als raadgever van muzikanten	233
Emiel, dirigent van Harmonie Sint-Caecilia	236
Emiel, dirigent van de fanfare in het vluchtoord	241
Het begin van het einde	276
Wat na de wapenstilstand?	282
De terugkeer van de vluchtelingen	289
De opheffing van het vluchtoord	290
De ontmanteling van het vluchtoord	299
Besluit	305
De eerste massale vluchtelingenstroom in de moderne geschiedenis	305
Belgische vluchtelingen in Nederland	306
Geschiedschrijving	309
Herdenkingsbord Vluchtoord Gouda	310
Het verhaal van Emiel De Bruyne	312
Bijlagen	
Documentenmap 1: de opbouw van vluchtoord Gouda	317
Documentenmap 2: het onderwijs in vluchtoord Gouda	330
Documentenmap 3: ontspanning in vluchtoord Gouda	344
Documentenmap 4: de ontmanteling van vluchtoord Gouda	352
Dankwoord	363
Bibliografie	365
Fotoverantwoording	369
Vluchtelingen anno 2016	371